

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Jaarverslag 2024

IPO-bureau

2024 in vogelvlucht

Hoe de wereld momenteel verandert, zien we vrijwel dagelijks om ons heen. Daarbij vallen we geregeld van de ene in de andere verbazing. Als vereniging kunnen we daar maar op één manier mee omgaan. Flexibel inspelen op de omstandigheden en van daaruit een verstandige koers bepalen. Dat is wat we in 2024 gedaan hebben. Wat er in binnen- en buitenland ook gebeurde.

Op de ingrijpende buitenlandse ontwikkelingen hebben we geen grip. Op de binnenlandse kunnen we enige invloed uitoefenen. Daar hebben we ook op ingezet. Er kwam in 2024 een nieuw kabinet van een heel andere signatuur dan de jaren ervoor. Met nieuwe uitgangspunten, nieuwe invalshoeken en nieuwe beleidskeuzes. Dat vroeg van ons soms lenigheid bij het loslaten van oud beleid en het absorberen van een nieuwe aanpak.

Daarbij maakt het nieuwe kabinet ook een duidelijk statement: we willen met provincies, gemeenten en waterschappen samenwerken om de grote maatschappelijke opgaven in ons land op te lossen. Want alleen kan het Rijk dat niet. In het regeerprogramma kwamen de medeoverheden en de provincies meer dan honderd keer aan bod. Dat is wel eens anders geweest.

In de praktijk betekent het dat we geregeld met het kabinet om tafel hebben gezeten om over die opgaven en oplossingen te spreken. We kwamen er niet altijd uit, maar konden wel aangeven hoe we namens de provincies naar bepaalde zaken kijken en wat volgens ons de keuzes kunnen zijn. Daar blijven we mee doorgaan.

In dit jaarverslag leest u hoe we hierdoor in de meeste programma's inhoudelijk en financieel hebben kunnen doen wat we ons hadden voorgenomen. Waar het stukt, komt dit vooral door een probleem dat we al langere tijd meemaken en dat breed speelt in onze maatschappij: de beschikbaarheid van personeel. Die zet hier en daar de rem op onze slagvaardigheid, hoe flexibel we ook zijn. Het is het enige dat in onze wereld voorlopig niet verandert.

Rekeningresultaat 2024

Het rekeningresultaat 2024 komt uit op € 0,69 miljoen (voordelig). Dit bedrag is het verschil tussen de Begroting 2024 na wijziging en de realisatie in de Rekening 2024. In de tabel hierna zijn de verschillen per programma weergegeven.

Programma	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Vershil
1. Ruimte en Leefbaarheid	5.703.643	6.215.598	6.310.598	6.320.874	-10.276
2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	3.224.387	1.626.291	1.607.291	1.549.304	57.987
3. Landelijk Gebied	3.281.541	3.780.680	3.685.755	3.738.159	-52.404
4. Klimaat en Energie	1.608.537	1.737.945	1.752.945	1.799.605	-46.660
5. Regionale economie en Cultuur	1.193.225	1.225.618	1.299.618	1.253.848	45.770
6. Financiën en Openbaar Bestuur	8.634.597	8.091.049	7.897.049	7.920.356	-23.307
7. Digitalisering	2.873.556	3.466.135	3.283.135	2.945.505	337.630
8. Werkgeverszaken	780.393	772.376	772.376	607.734	164.642
9. Bestuurs- en Verenigingszaken	1.178.275	1.557.118	1.702.118	1.639.548	62.569
10. Overig	109.903	74.002	236.002	77.548	158.454
Totaal	28.588.058	28.546.811	28.546.886	27.852.482	694.404

Van het overschot 2024 schuiven (dit jaar voor het eerst na vele jaren) geen middelen door naar 2025.

Toelichting rekeningresultaat

Het rekeningresultaat 2024 van € 0,69 miljoen ontstaat enerzijds door lagere programmalasten (incl. verrekening van niet geraamde baten) dan begroot. In totaliteit gaat het hierbij om € 1,22 miljoen. Hiertegenover staan hogere apparaatslasten (bestaande uit salarislasten en overige bedrijfsvoeringslasten) ad € 0,53 miljoen.

Programmalasten

In de tabel hieronder zijn per programma de verschillen binnen de programmalasten weergegeven. Bedragen > € 50.000 zijn voorzien van een korte toelichting.

Programma	Vershil	Toelichting
1. Ruimte en Leefomgeving	78.000	Dit betreft een overschot binnen VTH-stelsel.
2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	106.000	In 2024 heeft Groningen eenmalig de kassierfunctie vervuld voor financiering Ploegleider C in het kader van Tour de Force.
3. Landelijk Gebied	76.000	Dit betreft een drietal overschotten waarvan de hoogste € 38.000 bedraagt.
4. Klimaat en Energie	15.000	
5. Regionale economie en Cultuur	83.000	Dit betreft een viertal overschotten waarvan de hoogste € 35.000 bedraagt.
6. Financiën en Openbaar Bestuur	1.000	
7. Digitalisering	408.000	De realisatie van de projecten verliep met name in de eerste helft van 2024 langzamer dan verwacht i.v.m. late vaststelling van het werkplan (in mei), het doorlopen van aanbestedingsprocedures en minder benodigde ureninzet voor met name het project Werkprogramma Datagedreven aanpak integrale gebiedsplannen.
8. Werkgeverszaken	182.000	Dit betreft onderuitputting op het krediet voor CAO.
9. Bestuurs- en Verenigingszaken	115.000	Het budget voor de strategische kennisfunctie is in 2024 niet volledig besteed evenals het budget voor verenigingsactiviteiten. De "Welcome Back Borrel" voor Kamerleden en decentrale overheden vond geen doorgang in het verkiezingsjaar, evenals geen Bestuursdiner voor leden van het kabinet, Kamerleden en de bestuursleden van de koepels van de decentrale overheden.
10. Overig	158.000	Van het werkbudget ad € 236.000 is € 78.000 in 2024 besteed.
Totaal verschil	1.222.000	

Vooruit-ontvangen middelen

Van de in 2024 ontvangen subsidies/bijdragen schuift een bedrag van bijna € 0,56 miljoen door naar 2025. Dit bedrag - dat geen effect heeft op het rekeningresultaat 2024 - is als volgt opgebouwd:

- Programma 1. Ruimte en leefomgeving: € 0,10 miljoen
- Programma 4. Klimaat en energie: € 0,42 miljoen
- Programma 7. Digitalisering: € 0,04 miljoen

De reden van het doorschuiven betreft het niet in 2024 kunnen besteden van de (deels meerjarig) toegekende bedragen.

Apparaatslasten

De overschrijding binnen de apparaatslasten wordt grotendeels veroorzaakt doordat in 2024 minder onderlinge (interne) verrekeningen hebben plaatsgevonden tussen IPO-bureau en BIJ12. Specifiek gaat het hierbij om de inzet van extra externe expertise en het organiseren van diverse events als gevolg van de verbetering van de interne samenwerking binnen de vereniging en de samenvoeging van de twee bedrijfsvoeringsafdelingen van IPO-bureau en BIJ12 in 2024.

De verschillen binnen de apparaatslasten werken als gevolg van de toerekeningsystematiek door in alle programma's.

Inhoudsopgave

Leeswijzer	8
1. Ruimte en Leefomgeving	9
1.1. Ruimte	9
1.1.1. Ruimtelijke ontwikkeling	9
1.1.2. Omgevingswet	9
1.1.3. Water	10
1.1.4. Wonen	10
1.2. Leefomgeving	11
1.2.1. Gezonde leefomgeving	11
1.2.2. Veilige leefomgeving	11
1.2.3. Duurzame leefomgeving	12
1.2.4. VTH-stelsel	13
Financiën hele programma	14
2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	15
2.1. Bereikbaarheid en Infrastructuur	15
2.1.1. Duurzame mobiliteit	15
2.1.2. Openbaar vervoer	15
2.1.3. Verkeersveiligheid	16
2.1.4. Fiets	16
2.1.5. Goederenvervoer en Logistiek	17
Financiën hele programma	18
3. Landelijk Gebied	19
3.1. Landelijk Gebied	19
3.1.1. Landbouw	19
3.1.2. Natuur	20
3.1.3. Interprovinciaal Programma Stikstof en Natuur	22
Financiën hele programma	24
4. Klimaat en Energie	25
4.1. Klimaat en Energie	25
4.1.1. Coördinatie Klimaat en Energie	25
4.1.2. Regionale Energie Strategie 2.0	25
4.1.3. Industrie en bedrijventerreinen	26
4.1.4. Warmtetransitie	26
4.1.5. Energie-infrastructuur	26

Financiën hele programma	28
5. Regionale economie en Cultuur	29
5.1. Regionale economie	29
5.1.1. Regionaal economisch beleid.....	29
5.1.2. Digitale economie	30
5.1.3. Circulaire economie	30
5.1.4. Ruimtelijke economie	31
5.2. Cultuur	31
5.2.1. Cultuur	31
5.2.2. Cultuureducatie en -participatie	31
5.2.3. Erfgoed	32
5.2.4. Bibliotheekstelsel en innovatie	33
Financiën hele programma	33
6. Financiën en Openbaar bestuur	35
6.1. Financien en Openbaar bestuur.....	35
Financiën hele programma	36
7. Digitalisering	37
7.1. Digitalisering	37
7.1.1. Belangenbehartiging digitalisering.....	37
7.1.2. Doorlopende meerjarige verplichtingen	38
7.1.3. Activiteiten passend in profiel BIJ12	39
Financiën hele programma	41
8. Werkgeverszaken.....	42
8.1. Werkgeverszaken.....	42
8.1.1. CAO	42
8.1.2. Goed provinciaal en publiek werkgeverschap.....	42
8.1.3. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers.....	43
Financiën hele programma	44
9. Bestuurs- en Verenigingszaken	45
9.1. Bestuurszaken.....	45
9.1.1. Strategische kennisfunctie	45
9.1.2. Europa	45
9.2. Verenigingszaken	46
9.2.1. Vitale Vereniging.....	46
Financiën hele programma	46
10. Overig.....	47

10.1. Overig	47
10.1.1. Werkbudget en stelposten.....	47
10.1.2. Loon- en Prijscompensatie.....	47
Financiën hele programma	47
Bijlage 1. Bijdrage per provincie.....	48
Bijlage 2. Afkortingenlijst	49

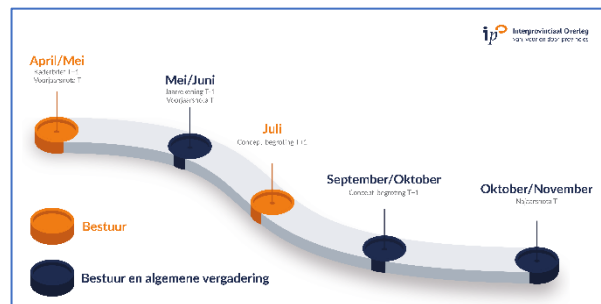
Leeswijzer

Doelstelling jaarverslag

Het jaarverslag is een belangrijk instrument voor de Algemene Vergadering (AV). Hierin legt het IPO-bestuur verantwoording af over de gerealiseerde output en de inzet van de financiële middelen die het IPO ter beschikking stond. Het jaarverslag is daarmee ook een belangrijk instrument om inhoud te geven aan de controlerende rol van de AV.

Plaats jaarverslag in de planning en control cyclus

In het jaarverslag leggen we verantwoording af over de uitvoering van de in de begroting opgenomen beleidsopgaven, resultaten en kosten. De Begroting 2024 is op 7 november 2023 door de Algemene Vergadering vastgesteld. Gedurende 2024 hebben we via de Voorjaarsnota en de Najaarsnota gerapporteerd over de voortgang en bijstelling van de begroting.

Structuur jaarverslag

Evenals bij de Voorjaarsnota en Najaarsnota 2024 is de rapportage op beleidsopgaven ingericht volgens de zogenaamde stoplichtensystematiek waarbij bij de geplande output groene, oranje en rode bolletjes aangeven of de doelstellingen zijn gehaald, niet helemaal zijn gehaald, of helemaal niet zijn gehaald. Dat betreft dan zowel Inhoud als Geld. Bij een oranje of rood stoplicht is een toelichting gegeven op de afwijking.

Duiding groen-oranje-rode indicatoren

- Groen
 - Geen afwijkingen in prestatie, planning of middelen toereikend/over
- Oranje
 - Prestatie is niet volledig behaald of aard opgave is niet meer consistent met sturing die hieraan is gegeven.
 - Prestatie loopt achter op planning maar is niet problematisch of
 - Middelen dreigen tekort te komen
- Rood
 - Prestatie is niet of nauwelijks behaald of
 - Prestatie loopt achter op planning, realisatie is problematisch of
 - Middelen vertonen te kort.

Bijlagen

- In bijlage 1 geven we inzicht in de geraamde en werkelijke lasten voor de provincies, inclusief de restitutie.
- Bijlage 2 bevat een toelichting op de afkortingen.

1. Ruimte en Leefomgeving

1.1. Ruimte

1.1.1. Ruimtelijke ontwikkeling

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Ondersteunen van/belangen behartigen op de invulling van de juiste condities voor provincies als uitkomst van het afgesloten provinciaal ruimtelijk arrangement.		
2. Belangen behartigen van de 12 samenwerkende provincies bij de totstandkoming van de Nota Ruimte.		
3. Bij de beleidsmatige implementatie en ontwikkeling van de wetgeving voortdurend de balans bewaken tussen rijksinstructieregels en provinciale instructieregels zodat rijksnormering (op onder meer maatlat klimaatadaptatie, woningbouw, zonnormering, circulariteit, water en bodem sturend etc.) niet het ruimtelijk beleid van provincies doorkruist, maar de provinciale uitvoeringspraktijk juist versterkt.		

1.1.2. Omgevingswet

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Periodiek overleg met provinciale programmamanagers en overleggen met verschillende inhoudelijk betrokkenen vanuit provincies om knelpunten te signaleren en voortgang te monitoren.		
2. Fungeren als aanspreekpunt en kennisplatform voor zowel provincies als het gezamenlijke programma Aan de Slag met de Omgevingswet.		
3. Deelnemen aan Programmaraad, Opdrachtgeversberaad, interbestuurlijke afstemming om provinciale vraag in te brengen, aanbod terug te leggen bij provincies en provinciale belangen te behartigen.		
4. Aanbieden (waar nodig) van ondersteuningsproducten specifiek voor provincies om hun implementatieopgave ook na inwerkingtreding te ondersteunen, in samenwerking met BIJ12.		

1.1.3. Water

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangenbehartiging over implementatie en programmering van structurerende keuzes, de wijze van juridische borging, bijpassende financiële arrangementen van het in 2022 gepubliceerde beleidsvoornemen water en bodem sturend.		
2. Belangen behartigen in het kader van klimaatadaptie via de Samenwerkingsagenda 2030 voor o.a. de gebouwde omgeving, natuur en landbouw, een robuust watersysteem en vitaal en kwetsbaar.		
3. Samen met de relevante medeoverheden wordt een tussenevaluatie opgezet (in 2024) halverwege de laatste planperiode van de Kaderrichtlijn Water (KRW) (2022-2027). In de tussentijd werken we mee aan het Impulsprogramma om daarmee te voorkomen dat provincies in gebreke worden gesteld bij het niet halen van de doelen van de KRW.		
4. Belangen behartigen in de Implementatie- en Uitvoeringsagenda Drinkwater van Rijk, IPO, UvW, VNG en VEWIN.		
5. Bijdragen aan regionale waterkeringen ontwikkelprogramma en aan de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) die kennis genereren voor de wettelijke taakuitoefening van provincies inzake waterbeleid.		
6. Invulling geven aan bestuurlijke afspraken rondom Informatiehuis Water (bijdrage en detachering).		
7. Het Nederlands Hydrologisch Instrumentarium (NHI) voorziet in de nodige hydrologische modellen die voor provincies en partners van essentieel belang zijn bij het maken van beleidsplannen en toekomstscenario's. De bijdrage die hiervoor in de meerjarenraming was opgenomen was te hoog en is daarom verlaagd conform de gemaakte bestuurlijke afspraken.		

1.1.4. Wonen

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
Vanuit de gegeven bestuurlijke opdrachten richt de belangenbehartiging op:		
1. Het creëren van de juiste financiële condities t.a.v. onrendabele publieke toppen in woningbouw, bereikbaarheid etc.		
2. Voor provincies verkrijgen van voldoende wettelijk instrumentarium en bevoegdheden in de Wet versterking regie volkshuisvesting. In het algemeen richt het IPO zich op het wegnemen van belemmeringen in (rijks)regelgeving, vernieuwing van (rijks)regelgeving en bijbehorende financiële arrangementen.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
3. Inzet om de monitor over woningbouwopgave af te ronden.		

1.2. Leefomgeving

1.2.1. Gezonde leefomgeving

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Als gezamenlijke provincies op inhoud en rol nadere duiding geven aan het wettelijk kader van een 'gezonde en veilige leefomgeving', als benoemd in de Omgevingswet.		
2. Vanuit het ontwikkelde Integratiekader Gezonde Leefomgeving wordt verbinding gemaakt met (en de provinciale belangen geborgd in) het Programma Gezonde Leefomgeving, zoals beschreven in de Tweede-Kamerbrief van de ministers van VWS en LNV. De wettelijke taken en de bijbehorende instrumenten zijn inzichtelijk gemaakt en de provincies hebben hun beleids- en kerntaken opgepakt met inzet op een gezonde leefomgeving.		
3. IMPEL (European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law): Cofinanciering van projecten met Inspectie Leefomgeving en Transport, Omgevingsdienst.nl, ministerie I&W en EU-partners. Het doel om de deelname aan IMPEL in IPO-verband te financieren is om dit kennisnetwerk in stand te houden en daarmee de gezamenlijke provincies in IPO-verband - en op deze wijze ook de omgevingsdiensten - goed aangehaakt te laten blijven in Europees verband bij dit kennisplatform. Dit draagt bij "het excelleren van de provincies als bevoegd gezag" waar de gezamenlijke provincies op inzetten.		

1.2.2. Veilige leefomgeving

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Coördinatie en monitoring van de uitvoering van de interprovinciale meerjarenagenda van de zes Brzo-Omgevingsdiensten (Besluit Risico's Zware Ongevallen) gericht op verbetering van de uitvoeringspraktijk. Het gaat hier om een goede coördinatie van Brzo-taken door het geformaliseerde BRZO+-samenwerkingsverband, het investeren in kennis- en informatieproducten waaronder de Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) en een geïntegreerde informatievoorziening Omgevingsveiligheid.		
2. Uitvoeren van de gezamenlijke agenda omgevingsveiligheid 2021-2024 met Rijk en gemeenten. Daarnaast een belangenbehartiging in het kader van de herijking voor een agenda omgevingsveiligheid 2025-2028.		

3. Verder professionaliseren van de samenwerking van de Brzo-toezichthouders in het samenwerkingsverband BRZO+ in het kader van het convenant BRZO+.		
4. Implementeren van Omgevingswet-onderdelen die niet beleidsneutraal zijn. Hieronder wordt onder andere verstaan; de implementatie van het instrument aandachtsgebieden (in plaats van groepsrisico), de risicokaart omgevingsveiligheid en met Rijk en decentrale partners investeren in instrumentarium/ verantwoordelijkheidsverdeling van nieuwe ontwikkelingen, zoals cybersecurity bij majeure risicovolle bedrijven.		
5. Belangenbehartiging in het kader van een nieuwe Rijksregeling drugsafvaldumpingen als opvolging van de provinciale drugsafvaldumping-regelingen (t/m 2024).		

1.2.3. Duurzame leefomgeving

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen/lobbyen en bijdragen aan het opzetten en uitvoeren van het Rijks Impulsprogramma Chemische Stoffen. Dit met de inzet op samenwerking tussen de overheidslagen, een intercompartimentale aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS), waaronder PFAS, en verbinding naar het thema circulaire economie.		
2. Advies geven aan het Rijk over de rol van provincies als bevoegd gezag ten aanzien van de informatie- en minimalisatieplicht inzake ZZS.		
3. Belangen behartigen t.a.v. de vorming, opzet en verankering van het Kennisplatform 'Afval of grondstof, waarvoor Omgevingsdienst NL een kwartiermaker heeft aangesteld.		
4. Realiseren van de ambities/uitvoering ten aanzien van CO2-reductie en energiebesparing (afpraak Klimaatakkoord) vanuit de provinciale verantwoordelijkheid voor VTH. Waaronder het bijdragen aan implementatie/uitvoering wetsvoorstel 'Verbreding energiebesparingsplicht bedrijven', wetsvoorstel 'Normering werk gerelateerde mobiliteit' en opvolging portefeuilleaanpak energiebesparing.		
5. Belangenbehartiging en afspraken maken in het kader van de inzet van omgevingsdiensten ten behoeve van de vergunningsverlening van bedrijven vallend onder de 'maatwerkafspraken verduurzaming industrie' (onder het Nationaal Programma Verduurzaming Industrie). Dit in afstemming met Klimaat en Energie.		

1.2.4. VTH-stelsel

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan de uitwerking van het interbestuurlijk programma (IBP) versterking VTH-stelsel (uitwerking adviescommissie Van Aartsen). Er is door de gezamenlijke provincies commitment uitgesproken hier stevig op in te zetten gezien het belang voor de rol en positie van de provincies. Dit zodat dit in lijn is met de provinciale visie op een robuust en toekomstbestendig VTH-stelsel. Binnen het IBP-VTH is IPO trekker van de pijler 'onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving' en levert input aan de andere pijlers.		
2. Borgen dat de aanbevelingen van de projecten waarvoor IPO trekker was in het kader van de Uitvoeringsagenda VTH/aanpak Milieucriminaliteit worden uitgewerkt via het interbestuurlijk programma. Het gaat hier om de professionalisering van de beleids- en uitvoeringscyclus (big 8), onafhankelijkheid en implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS; verbinding tussen bestuurs- en strafrecht).		
3. Op basis van de financieringswijze van omgevingsdiensten: onderzoeken op welke wijze de effecten van inzet en beleid meetbaar kunnen worden gemaakt voor het sturen op outcome gericht VTH-beleid.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
1.1 Ruimte					
1.1.1 Ruimtelijke ontwikkeling	164.138	194.788	194.788	201.699	-6.911
1.1.2 Omgevingswet	2.952.095	2.922.410	3.017.410	2.972.426	44.984
1.1.3 Water	1.372.537	1.479.962	1.479.962	1.564.204	-84.242
1.1.4 Wonen	401.227	476.149	476.149	493.042	-16.893
1.2 Leefomgeving					
1.2.1 Gezonde leefomgeving	113.606	186.345	186.345	160.324	26.022
1.2.2 Veilige leefomgeving	100.307	119.037	119.037	148.260	-29.223
1.2.3 Duurzame leefomgeving	189.671	225.089	225.089	233.074	-7.985
1.2.4 VTH-stelsel	410.062	611.817	611.817	547.844	63.973
Totaal 1. Ruimte en Leefomgeving	5.703.643	6.215.598	6.310.598	6.320.874	-10.276

2. Bereikbaarheid en Infrastructuur

2.1. Bereikbaarheid en Infrastructuur

2.1.1. Duurzame mobiliteit

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Mobiliteitsbeleid algemeen Inbreng en belangenbehartiging bij de Mobiliteitsvisie van het Rijk, de herijking van het MIRT (Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport), de MIRT-spelregels, de actieagenda vervoersongelijkheid en de te ontwikkelen bereikbaarheidsindicatoren.		
2. Uitvoering Klimaatakkoord Positie houden bij realisatie van de afspraken uit het Klimaatakkoord alsmede de aanvullende bestuurlijke afspraken uit 2023 door: a. (Landelijke) regie, coördinatie en support op de voortgang/realisatie van de Regionale Mobiliteitsprogramma's (RMP's) en waar nodig en zinvol de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL) b. Inzet op ontwikkeling van ondersteunend instrumentarium, waaronder fiscaal instrumentarium en betalen naar gebruik, binnen de randvoorwaarden van het provinciale financiële beleid.		
3. Duurzame infrastructuur a. Inbreng bij de implementatie van de nationale samenwerkingsagenda Klimaat neutrale en Circulaire Infrastructuur en het convenant Schoon en Emissieloos Bouwen b. Belangenbehartiging op basis van de (interbestuurlijke) 2 ^e landelijke prognose vernieuwingsopgave infrastructuur c. Positiebepaling en belangenbehartiging ten aanzien van het nationale stelsel Digitale mobiliteitsdata.		

2.1.2. Openbaar vervoer

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Openbaar vervoer (OV) a. Inzetten op aanvullende rijksbijdragen om het voorzieningenniveau in 2024 op peil te houden en de basis te leggen voor duurzame groei van het OV om haar rol in de transitieopgaven te kunnen oppakken. b. Verder uitwerken TBOV 2040 (Toekomstbeeld OV) en doorontwikkelen als programma met uitwerking voor knooppunten, BRT (Bus Rapid Transit) als een volwaardig alternatief, standpuntbepaling ten aanzien van vervoersarmoede. c. Uitvoering gedeelde agenda publieke mobiliteit decentrale overheden, in samenwerking met DOVA (samenwerkingsverband van decentrale OV-autoriteiten).		

2. Toekomst concessies (NOVB, Nationaal OV-Beraad)		
a. Zeker stellen van bestuurlijke afspraken via NOVB ten aanzien van aanbestedingskalender, sociale veiligheid, toegankelijkheid en Mobility-as-a-Service (MaaS).		
3. Spoor(ordening)		
a. Monitoren en evalueren van (aanvullende) bestuurlijke afspraken afsprakenkader werken voor derden aan spoorinfrastructuur (in situaties waarin provincies (mede-)opdrachtgever zijn).		
b. Standpunt inbrengen op (in)formele consultaties op wetgevingstrajecten en nieuw beleid vanuit de rijksoverheid en realiseren innovatieve aanpak exploitatiekosten Fietsparkeren bij stations.		

2.1.3. Verkeersveiligheid

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Strategisch Plan Verkeersveiligheid Belangen behartigen in relatie tot het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), met inzet op infrastructuur, gedrag én handhaving, en verder opbouwen van risico gestuurde aanpak inclusief onderliggende data over de risico-indicatoren.		
2. Nieuwe ontwikkelingen Indien bestuurlijk gewenst belangen behartigen rondom nieuwe ontwikkelingen als het Meerjarenplan Fietsveiligheid, derde tranche Investeringsimpuls SPV, de aanpak Rijden Onder Invloed, het traject 'extra inzet op verminderen verkeersslachtoffers' en het toelatingskader Licht Elektrische Voertuigen (LEV-Kader) en het RVV 1990.		
3. Implementatie Inbreng van provinciale belangen in de uitvoering van het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV), de datataskforce verkeersveiligheid, en (mede) implementeren van de richtlijn betreffende het beheer van de verkeersveiligheid van weginfrastructuur (Road Infrastructure Safety Management, RISM II).		

2.1.4. Fiets

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Nationaal Toekomstbeeld Uitwerken Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF), financieringsstrategie en uitwerken Meerjarige Uitvoeringsagenda Fiets		
2. Fiets parkeren Provinciale inbreng zeker stellen in de 'Normen fietsparkeren bij nieuwe ontwikkelingen' en waar mogelijk en zinvol inbreng bij de uitvoering bestuursakkoord Fiets parkeren bij Stations.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
3. Knooppunten en nieuwe locaties Belangen behartigen ten aanzien van fiets en fietsparkeren bij (OV-)knooppunten en woningbouwlocaties.		
4. Inbreng in het netwerk Tour de Force.		

2.1.5. Goederenvervoer en Logistiek

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Nieuwe beleidsontwikkelingen Belangen behartigen en standpuntbepaling voor herijking Multimodale Goederenvervoeragenda, Spoorgoederenvervoervisie en Binnenvaartvisie.		
2. Verduurzaming Positiebepaling, en daaruit eventueel volgende belangenbehartiging en steunen van (de verduurzaming) van transport en logistiek, in de context van de Europese Green Deal en het Europese programma 'Duurzame en Slimme Mobiliteit' (o.a. binnenvaart, wegtransport, clean energy hubs, ruimtelijke sturing logistiek/GRIP' (verdozing/verloodsing)).		
3. Vrachtwagenheffing Belangen behartigen t.a.v. de uitvoering van Vrachtwagenheffing en de terugsluis.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
2.1 Bereikbaarheid en Infrastructuur					
2.1.1 Duurzame mobiliteit	2.488.777	757.109	757.109	755.953	1.156
2.1.2 Openbaar vervoer	255.326	303.004	303.004	313.754	-10.750
2.1.3 Verkeersveiligheid	198.790	235.910	235.910	244.280	-8.370
2.1.4 Fiets	181.188	211.229	192.229	112.055	80.174
2.1.5 Goederenvervoer & Logistiek	100.307	119.037	119.037	123.261	-4.223
Totaal 2. Bereikbaarheid en Infrastructuur	3.224.387	1.626.291	1.607.291	1.549.304	57.987

3. Landelijk Gebied

3.1. Landelijk Gebied

3.1.1. Landbouw

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Gemeenschappelijk Landbouwbeleid</i>		
1. Organiseren van het netwerk van provinciale betrokkenen en het regulier ophalen van ambtelijke- en bestuurlijke knelpunten in de realisatie.		
2. Bewaken van de voortgang van de bestuurlijke afspraken die in 2022 zijn gemaakt over het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Zorg dragen voor reguliere bestuurlijke afstemming met het Rijk.		
3. Starten van voorbereiding evaluatie en voorbereiding nieuwe periode.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Perspectief Landbouw</i>		
1. Behartigen belangen bij realisatie landbouwbeleid van LNV en afstemmen beleidsontwikkelingen met andere beleidsopgaven zoals NPLG, stikstof, de realisatie van een gunstige staat van instandhouding natuur en de opgaven uit Klimaatakkoord. Voor provincies is het voor transitie landelijk gebied noodzaak dat perspectief landbouw goed uitgewerkt en geïnstrumenteerd wordt.		
2. Vertalen van de hoofdlijnen uit het Kabinetsplan Landbouw, en het provinciale position paper landbouw en voedsel, in concrete beleids- en uitvoeringsuitwerkingen. De verwachting is dat het Kabinet op basis van het Kabinetsplan Landbouw zal komen tot een uitvoerings- en implementatieagenda waar actieve inzet van IPO en provincies voor noodzakelijk zal zijn. De uitwerking kan betrekking hebben op thema's als ecosysteemdiensten, doelsturing en generiek landbouwbeleid.		
3. Inbrengen van het dossier perspectief landbouw in wetgevingstrajecten, zoals herziening mestwetgeving, pachtwet.		
4. Organiseren kennisuitwisseling tussen provincies op het vlak van verduurzaming van de landbouw.		

Toelichting

Ad 2. 3. 4. De gewenste proactieve inzet op het landbouwdossier komt niet of nauwelijks van de grond vanwege een structurele onderbezetting binnen het team landbouw. Hierdoor blijft het team vooral in de reactieve modus op allerlei voorstellen die vanuit LVVN komen en moeten zelfs daarbinnen steeds bewuste keuzes worden gemaakt in waar we wel en waar niet op reageren. Daarbij wordt al zoveel mogelijk de samenwerking met andere teams binnen IPO gezocht.

Desondanks kunnen we onvoldoende invulling geven aan het als IPO/provincies positioneren op de belangen die we als provincies op dit dossier hebben en staan de medewerkers zelf te veel onder continue druk. Versterking is gewenst om daaraan alsnog invulling te kunnen geven.

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Klimaatakkoord landbouw en landgebruik</i>		
1. Voorbereiden afronding bestuurlijke afspraken, voor zover nog niet vervat in het klimaatakkoord over o.a. regelgeving, instrumenten, middelen en provinciale rol met betrekking tot landbouw, bossenstrategie, natuur en het veenweidedossier. Inhoudelijke inbreng op deze dossiers wordt door provincies zelf geleverd.		
2. Signaleren, adviseren en voorbereiden standpuntbepaling over de activiteiten waar in het klimaatakkoord ook een trekkende of regierol voor provincies is benoemd (met name veenweide en natuurbeleid/bomen, bos en natuur) en bevorderen dat deze ook in samenhang met andere beleidsopgaven wordt opgepakt.		
3. Inbreng leveren in uitwerking afspraken over groen gas/biogas, vanuit landbouwperspectief (zie ook 3.1.2).		

3.1.2. Natuur

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Programma Natuur</i>		
1. Gezamenlijk met BIJ12, provincies en partners volgen voortgang eerste fase programma natuur, en waar nodig aanvullende bestuurlijke afspraken maken over de voortgang.		
2. Voorbereiden van het gezamenlijke proces voor de totstandkoming van bestuurlijke afspraken die gericht zijn op de uitwerking van de tweede fase van het programma natuur, voor de periode 2023 tot 2030. Zorg dragen voor integratie met trajecten natuurdoelanalyses en PPLG's (Provinciaal Programma Landelijk Gebied).		
3. Samen met het Rijk en partners uit relevante sectoren verder uitwerken van een groei-agenda natuurinclusief met die partijen die het verschil willen maken en hierop al energie zetten (meevaren op de boeg golf van bijvoorbeeld Bouwend Nederland), die kansen benoemt en benut én kaders meegeeft aan de andere maatschappelijke opgaven op het gebied van landbouw, energie, wonen en klimaat.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Natuurwetgeving</i>		
1. Belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk op wettelijke provinciale taak en o.a. inzetten op beleidsneutraliteit implementatie natuur in omgevingswet.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
2. Samen met BIJ12 provincies en Rijk adviseren over beleidsontwikkelingen over stijgende faunaschades (medio 2023), juridische ontwikkelingen faunabeheer (zie ook hierna) en gezamenlijke aanpak ontheffingverlening. Wet Natuurbescherming/Omgevingswet, onder meer ten aanzien van windturbineprojecten.		
3. Toetsen gedragscodes, aanpak invasieve exoten op de provinciale uitvoeringspraktijk en uitvoerbaarheid.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Faunabeleid</i>		
1. Samen met BIJ12 uitwerken en bestuurlijke besluitvorming voorbereiden voor het vaststellen van een geactualiseerd wolvenplan.		
2. Samen met BIJ12 adviseren over en ontwikkelen van innovatief en waar mogelijk maatschappelijk gedragen faunabeleid en zorgen voor gezamenlijke standpuntbepaling dat leidt tot minder structurele kosten voor provincies voor faunaschade.		
3. Gezamenlijke inzet formuleren op rijksbeleid ten aanzien van faunabeheer en de jacht, en de verwachte bijbehorende kosten.		

Toelichting

Ad 1. De besluitvorming over het provinciaal wolvenplan is uitgesteld van Q4 2024 naar Q1 2025, hetgeen tot de nodige media-aandacht heeft geleid. Provincies hebben daarnaast aangegeven aan te willen sluiten bij de door de staatssecretaris van LNV voorgestelde Landelijke Aanpak Wolven. Over de financiering van de landelijke activiteiten daarvan hebben provincies evenwel nog geen gedragen afspraak met het Rijk.

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Natuurbeleid inclusief Natuurpact</i>		
1. Provinciale belangen behartigen bij beleidsontwikkelingen Rijk en hierover afstemmen via werkgroepen met de provincies. Afstemmen nieuwe beleidsontwikkelingen met provincies, onder andere Agenda Natuurinclusief.		
2. Opleveren jaarlijkse voortgangsrapportage natuur, samen met BIJ12. Dit betreft een rapportage voor Provinciale Staten over de voortgang van de afspraken in het natuurpact. Ondersteunen bij implementeren van afspraken taskforce versnelling Natuurpact.		
3. Uitwerken derde lerende evaluatie Natuurpact, en gezamenlijke beleidsmatige uitwerking van een aanpak van de aanbevelingen van de 3e lerende evaluatie Natuurpact, mede in relatie met de andere opgaven in de ruimtelijke omgeving		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
4. Indien noodzakelijk leiden bovenstaande stappen tot actualisatie van de afspraken over natuur in het Natuurpact.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>EU-biodiversiteit (inclusief Natura2000)</i>		
1. Als belangenbehartiger van provincies input inbrengen in EU-besluitvorming biodiversiteit. EU-kaders zijn van grote impact op provinciale beleidsinvulling.		
2. Inbreng voorbereiden voor landelijke trajecten, waaronder het strategische plan Natura2000 (N2000) en het beleidskader doelwijziging.		
3. Gezamenlijke inzet uitwerken en ondersteunen ten aanzien van de nieuwe EU-verordening natuurherstel. Organiseren afstemming provincies en Rijk en voorbereiden besluitvorming over onderdelen waar gezamenlijke uitwerking noodzakelijk is.		
4. Organiseren gezamenlijke processen ter afstemming en vaststelling van de beleidsstukken voortkomende uit de actualisatie van doelensysteem N2000, inclusief inbreng in NPLG.		
5. Faciliteren kennisuitwisseling over voortgang en voert regie op verbetering van de afstemming van de provincies met andere voortouwnemers van N2000-beheerplannen.		
6. Faciliteren en initiëren pilots tot het opstellen van natuurdoelanalyses.		

3.1.3. Interprovinciaal Programma Stikstof en Natuur

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Beleidsontwikkeling gebiedsgerichte aanpak</i>		
1. Ondersteunen bij de ontwikkeling van de gebiedsgerichte aanpak en bij de implementatie en uitvoering hiervan in de gebiedsprocessen (zoals het ontwikkelen, opleveren en uitvoeren van de provinciale gebiedsprogramma's).		
2. Bevorderen van kennisdeling en -borging tussen Rijk en provincies over de gebiedsaanpak.		
3. Delen van actuele en relevante data in opdracht van provincies met de buitenwereld.		
4. Voorbereiden van bestuurlijke afspraken over doelen, instrumenten en middelen in het kader van het NPLG en de bijbehorende regieorganisatie.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Strategie en visie landelijk gebied</i>		
1. Leveren van een proactieve bijdrage, samen met betrokken IPO-commissies, aan de ontwikkeling en uitvoering van het NPLG en bijbehorende regieorganisatie.		
2. Ontwikkelen van een strategische agenda waarmee we anticiperen op aankomende bestuurlijke keuzes. Met ontwikkelde scenario's duiden we daarbij ook de consequenties en risico's van deze keuzes.		
3. Verzorgen van beleidsadvies en proactief signaleren van de samenhang met andere beleidsopgaven en het doen van voorstellen voor regie op de samenhang.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
<i>Uitvoeringsbeleid VTH en ondersteunend instrumentarium</i>		
1. Ondersteunen bij de ontwikkeling, implementatie en evaluatie van het beleid, regelgeving en instrumentarium voor Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH).		
2. Zorgdragen voor een proactieve toetsing en inbreng op uitvoerbaarheid en juridische houdbaarheid in de voorbereiding op bestuurlijke besluitvorming.		
3. In samenwerking met BIJ12 programma-brede ondersteuning bij kennisontwikkeling, -deling en -borging over Monitoring & Data Stikstof.		
4. In samenwerking met BIJ12 zorgen voor programma-brede provinciale inbreng in de doorontwikkeling en optimalisering van AERIUS als instrument voor toestemmingsverlening.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
3.1 Landelijk Gebied					
3.1.1 Landbouw	465.058	551.900	551.900	571.481	-19.581
3.1.2 Natuur	967.191	956.239	939.239	894.200	45.039
3.1.3 IPSN	1.849.291	2.272.541	2.194.616	2.272.478	-77.862
Totaal 3. Landelijk Gebied	3.281.541	3.780.680	3.685.755	3.738.159	-52.404

4. Klimaat en Energie

4.1. Klimaat en Energie

4.1.1. Coördinatie Klimaat en Energie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Coördinatie van/belangen behartigen ten aanzien van de uitvoering bestuurlijke afspraken Klimaatakkoord en het jaarlijks Klimaatprogramma van het kabinet.		
2. Inbreng in herijking uitvoeringsmiddelen klimaat (CDOKE-regeling) voor 2024 en verder. Inbreng in UDO Klimaat (uitvoeringstoets nieuwe klimaatpakket).		
3. Belangen behartigen ten aanzien van EU-voorstellen zoals Fit for 55 en Repower EU.		
4. Doorontwikkeling data en monitoring op basis van interprovinciale kerndataset en aansluitend op de landelijke klimaatmonitor.		

4.1.2. Regionale Energie Strategie 2.0

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Bijdragen aan het halen van de ambities om via de regionale energiestrategieën (RES'en) 35-55 terrawattuur (TWh) grootschalige elektriciteitsproductie op land in 2030 te realiseren door deel te nemen in het Nationaal Programma Regionale Energie Strategie (NP RES) en knelpunten en kansen in te brengen namens de provincies.		
2. Belangen behartigen en adviseren over de voortgang en diverse randvoorwaarden, zoals afstands- en geluidsnormen, voorkeursvolgorde zon, SDE, kwaliteitsbudget, ruimtelijke inbedding en eventuele nieuwe thema's.		
3. Bijdragen aan het kennisnetwerken Shine en Blow. Deze netwerken worden gefaciliteerd door RVO op kosten van IPO.		
4. Voorbereiden interbestuurlijke uitvoeringstafel elektriciteit; gericht op onderhouden netwerk, inzicht krijgen in uitvoeringsproblemen en -kansen.		

4.1.3. Industrie en bedrijventerreinen

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen, ondersteunen en adviseren van provincies over de verduurzaming industrie ten behoeve van het realiseren van de klimaatdoelstelling voor de industrie. Rol van de (provinciale) overheid daarbij is het op orde hebben van een toekomstbestendig energiesysteem en de beschikbaarheid van energie-infrastructuur.		
2. Ondersteunen en adviseren provincies bij uitvoering van de Clusters Energiestrategie (CES-en) van de vijf energieclusters en de Cluster6-aanpak.		
3. Voorbereiden bestuurders voor interbestuurlijke Stuurgroep Nationaal Programma Verduurzaming Industrie (NPVI) en deelname aan voorbereidende ambtelijke overleggen (in afstemming met de programma's Ruimte en Regionale Economie).		

4.1.4. Warmtetransitie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen bij de totstandkoming van de Warmtewet.		
2. Belangen behartigen, ondersteunen en adviseren provincies; organiseren randvoorwaarden voor het realiseren van warmtenetten en voor verduurzaming maatschappelijk en bedrijfsmatig vastgoed. Invullen van liaison-rol in het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie.		
3. Standpuntbepaling en advisering over groen gas en ondersteunen van eventuele provinciale rol bij de implementatie/ruimtelijke inpassing.		
4. Voorbereiden interbestuurlijke uitvoeringstafel gebouwde omgeving; gericht op onderhouden netwerk, inzicht krijgen in uitvoeringsproblemen en -kansen.		

4.1.5. Energie-infrastructuur

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen en ondersteunen provincies; organiseren randvoorwaarden voor de per provincie op te stellen PMIEK-en (provinciale plannen voor energie-infrastructuur) en acties uit het Landelijk Actieplan Netcongestie (LAN). Het gaat in 2024 onder meer om energiesysteemvisies en PMIEKS 2.0.		
2. Interbestuurlijk regie voeren op alle ontwikkelingen rond het energiesysteem.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
3. Belangen behartigen ten aanzien van diverse beleidsontwikkelingen en kamerbrieven ten aanzien van energie-infrastructuur, waaronder bestuurlijke het landelijk Programma Energie Hoofdstructuur (PEH) en het Nationaal Plan Energiesysteem (NPE) in afstemming met diverse 'vragende partijen zoals RES, NPLW, Mobiliteit en Industrie. Inbrengen van de ruimteclaim van energie in de ruimtelijke voorstellen en uitwerken van instrumenten om realisatie van energie-infrastructuur te versnellen. Dit in afstemming met Wonen, Mobiliteit en Regionale Economie.		
4. Voorbereiden interbestuurlijke uitvoeringstafel elektriciteit en het BO MIEK.		
5. Gezamenlijke inzet op waterstof en het ontsluiten van regionale distributie voor initiatieven in provincies (vervolg van de in 2023 gestarte pilots). Inclusief bijdrage leveren aan en provincies adviseren over de nationale routekaart waterstof en de uitvoering van het nationaal waterstofprogramma.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
4.1 Klimaat en Energie					
4.1.1 Coördinatie Klimaat en Energie	319.158	378.755	378.755	392.193	-13.438
4.1.2 Regionale Energie Strategie 2.0	490.573	411.220	426.220	425.810	410
4.1.3 Industrie en bedrijventerreinen	242.560	287.854	287.854	298.067	-10.213
4.1.4 Warmtetransitie	410.346	486.971	486.971	504.248	-17.277
4.1.5 Energie-infrastructuur	145.901	173.145	173.145	179.288	-6.143
Totaal 4. Klimaat en Energie	1.608.537	1.737.945	1.752.945	1.799.605	-46.660

5. Regionale economie en Cultuur

5.1. Regionale economie

5.1.1. Regionaal economisch beleid

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Innovatie in de regio Inzet op regionale verankering en sterke positionering van de rol van de provincies bij het innovatiebeleid in de regio. Dit vertaalt zich in de herziening van het Kennis- en Innovatie Convenant (KIC) en de Kennis en Innovatie Agenda's (KIA's) waarbij nadrukkelijker het accent komt te liggen op valorisatie in de regio met een actieve rol voor provincies en ROM's. Dit vertaalt zich eveneens in een actieagenda gericht op systeemverandering van de dienstverlening richting breed en innovatief MKB in lijn met de adviezen van het Comité voor Ondernemerschap. Speciale aandacht is nodig structurele oplossingen voor het co-financieringsvraagstuk en de invulling van gezamenlijk opdrachtgeverschap met EZK ten aanzien van de bovenregionale agenda van de ROM's.		
2. Europese Structuurfondsen Belangenbehartiging door IPO/HNP om post-2027 tot een zo groot mogelijke nationale envelop structuurfondsen voor Nederland te komen, alsmede meer middelen voor grensoverschrijdende en transnationale programma's (Interreg) en voldoende investeringsmiddelen voor klimaat en groene transitie en digitalisering. Inhoudelijk richten IPO/HNP zich op het keren van de centralisatietrend bij het cohesiebeleid, alsmede het realiseren dat er voldoende middelen beschikbaar blijven voor ontwikkelde regio's binnen het cohesiebeleid. Ook ontwikkelde regio's moeten van innovatie-instrumenten gebruik kunnen blijven maken.		
3. Regionale Arbeidsmarkt Belangenbehartiging voor erkenning en integrale financiering voor de regionale HCA-aanpakken (Human Capital Agenda) als waardevolle aanvulling op het traditionele arbeidsmarktbeleid, waarmee deze regionale structuren meer benut worden bij het opstellen en de uitvoering van het arbeidsmarktbeleid.		

Toelichting

Ad 2. Europese structuurfondsen

Vanuit IPO is hier geen capaciteit voor beschikbaar geweest in 2024. Door verdere invulling van de bezetting in het team REC zal dit punt komend jaar aandacht krijgen.

Ad. 3 Regionale Arbeidsmarkt

De subsidie van SZW voor oprichting van een tijdelijke werkorganisatie om talentfondsen te ondersteunen is niet doorgestaan, met name door blokkade van sociale partners. Daardoor mocht nu gezocht worden naar andere wegen middelen om dit verder te brengen.

5.1.2. Digitale economie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Werkagenda digitale economie Uitvoering geven aan de werkagenda digitale economie, waarin kennisdeling en belangenbehartiging ten aanzien van voor regionale economie relevante thema's zijn opgenomen, zoals het versnellen van de connectiviteit van het platteland en kleine gemeenten, cyberweerbaarheid van het MKB, sleuteltechnologieën en de digitale infrastructuur. De agenda zal in de komende periode op basis van prioritering van provincies, medeoverheden en maatschappelijke partners worden herzien.		

5.1.3. Circulaire economie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Bestuurlijke afspraken NPCE Versnellen van de circulaire economie in de regio onder meer middels de invulling en uitvoering van bestuurlijke afspraken die zijn gekoppeld aan het NPCE (Nationaal Programma Circulaire Economie). Invulling geven aan de in 2023 gemaakte bestuurlijke afspraken met het Rijk inzake de uitvoering van het Nationaal Plan Circulaire Economie.		
2. Krachtenkaart Circulaire Economie Belangenbehartiging ten bate van het versterken van regierol van provincies in de regio om zo de ontwikkeling richting een circulaire economie te versnellen. Waaronder de realisatie van de 5 gezamenlijk ontwikkelpaden van de Krachtenkaart Circulaire Economie (CE) waaraan de gezamenlijke provincies zich verbonden hebben, waaronder het samen met VNG, UvW en I&W komen tot een aanpak voor circulair inkopen en aanbesteden.		
3. Ondersteuning MKB Middels coördinatie en begeleiding zorgen dat door provincies uitvoering gegeven wordt aan de afspraken tussen Rijk en provincies om het MKB te ondersteunen in de transitie naar Nederland Circulair in 2050, door op basis van de Krachtenkaart Circulaire Economie o.a. regionale circulaire ecosystemen te versterken.		

Toelichting

Ad 1. Bestuurlijke afspraken NPCE (Krachtenbundeling Rijk-medeoverheden)

Verwachting was dat de bestuurlijke afspraken Krachtenbundeling eind 2023 getekend kon worden. Tijdens het intensieve proces bleek met name de VNG moeite om dit in de diverse achterban goed af te stemmen en heeft vooral gestuurd op minder krachtige afspraken. De ondertekening vond plaats op 20 maart jl. tijdens de nationale dag van de CE

5.1.4. Ruimtelijke economie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Ruimte voor werklocaties Belangenbehartiging op de rol en positie van provincies op het onderwerp ruimtelijke economie-werklocaties, met de focus op bedrijventerreinen. Daarmee wordt het economisch perspectief ingebracht in de opgaven en transitie in het ruimtelijk domein, onder meer middels specifieke stapelkaarten.		
2. GRIP op grote bedrijfsvestigingen (incl. datacenters) Belangenbehartiging en coördinatie ten aanzien van de uitvoering door provincies van de bestuurlijke afspraken Grip op grote bedrijfsvestigingen en het vervolg daarop binnen het Nationale Programma Ruimtelijke Economie. Afsproken is het omgevingsbeleid voor grootschalige bedrijfsvestigingen met name op het gebied van clustering, sturen op regionale en nationale meerwaarde én selectiviteit, te versterken. Toegewerkt wordt onder meer naar een gezamenlijke, landelijke beleidslijn.		

5.2. Cultuur

5.2.1. Cultuur

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Via belangenbehartiging proactief inzetten op de rol van provincies waarbij wordt ingezet op heldere positionering en wettelijke verankering van de rol van provincies in het landelijk cultuurbeleid en vernieuwing van de bestuurlijke afspraken.		
2. Adviseren en belangenbehartiging over BIS 2025-2028 (Culturele Basisinfrastructuur) en Vernieuwing van het Rijkscultuurstelsel met aandacht voor de rol van de provincies, regionale component, werking subsidieregelingen, cultuurregio's en faciliteren van standpuntbepaling en kennisuitwisseling.		
3. Borgen van de provinciale belangen en een proactieve en agenderende rol van de gezamenlijke provincies richting de steltelpartners OCW en VNG in het cultuurbestel en derden zoals de Raad voor Cultuur, Kunsten'92 en anderen.		

5.2.2. Cultuureducatie en -participatie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Voor OCW-aanspreekpunt zijn voor programma Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) 2021-2024 en afspraken maken (incl		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
matchingsafspraken) voor de provincies over een nieuw programma CMK voor periode 2025-2028 en rol vervullen voor faciliteren kennisuitwisseling.		
2. Borgen van de provinciale belangen in de herijking van het bestuurlijk kader cultuur en onderwijs met daarbij aandacht voor de curriculum vernieuwing.		
3. Namens de gezamenlijke provincies betrokken in de beleidsontwikkeling van een nieuw Rijkskader voor cultuur, waar cultuureducatie een onderdeel van is.		
4. Borgen van de provinciale belangen in de vernieuwing van bestuurlijke afspraken voor Cultuurparticipatie waaronder een Nationaal Akkoord voor brede cultuurbeoefening waar Cultuureducatie onderdeel van is en IPO gevraagd is mede partner in te zijn.		

5.2.3. Erfgoed

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Vernieuwing bestuurlijke afspraken met als richtlijn de interprovinciale position paper erfgoed; waaronder middelen voor de grote restauraties en een meer gemeenschappelijk programma Rijk en provincies.		
2. Inzetten op versterking van de verbinding van erfgoed met ruimtelijke opgaven met als inzet versterking en bestendiging van het programma Erfgoed Deal (waaronder vrijkomende monumenten als kerken).		
3. Borgen van de provinciale belangen in de nieuw vast te stellen bestuurlijke afspraken over restauraties en de uitvoeringsorganisatie met Rijk en VNG.		
4. Aansluiting van erfgoed borgen bij de transitie opgaven Ruimtelijke Ordening (Kamerbrief), inzake de grote transitie Wonen en Bereikbaar, Klimaat- en energie zoals bij verduurzaming, landschappen en natuur en kwaliteit van de leefomgeving. Zoals benoemd in de Kamerbrief over nationale regie in de ruimtelijke ordening van 17 mei 2022 waarin de borging van erfgoed bij de transitie-opgaven is benoemd.		
5. Afstemming rol provincies in de uitvoering van het FARO-verdrag waarbij cultureel erfgoed geborgen wordt in een maatschappelijke context.		

Toelichting

Ad 1. De uit de rapportage naar voren gekomen benodigde extra middelen komen naar verwachting niet beschikbaar. Er zullen scenario's worden ontwikkeld over de omgang met het tekort aan middelen.

5.2.4. Bibliotheekstelsel en innovatie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Op basis van de wettelijke taak in de Wet Stelsel openbare bibliotheken (WsoB) werken de provincies samen aan de uitvoering rol en positie inzake innovatie, IPO faciliteert kennisuitwisseling tussen de provincies.		
2. IPO werkt op basis van het bibliotheekconvenant samen met OCW, VNG, Koninklijke Bibliotheek, SPN en VOB, en behartigt en borgt de provinciale belangen, stemt af en faciliteert kennisuitwisseling tussen de provincies.		
3. IPO bood aanvullend een platform zodat provincies in afstemming - in het kader van de SPUK bibliotheken- de ondersteuning van gemeenten door POI's hebben gerealiseerd.		
4. Samen met VNG en andere stelselpartners inzetten op de opgave uit het regeerakkoord, dat in iedere gemeente een toekomstbestendige bibliotheekvoorziening aanwezig is en daartoe nodige lobby-inzet en belangenbehartiging.		
5. Borgen en behartigen van de provinciale belangen in proces van wetswijziging (WsoB) met een zorgplicht voor provincies en mogelijke toezichthoudende taak (IBT) met ingang van 2025. IPO faciliteert standpuntbepaling om te komen tot een goede omschrijving van de zorgplicht in de WsoB en onderhandelt over de bijbehorende financiële afspraken die samenhangen met de uitvoering van de zorgplicht en het toezicht.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
5.1 Regionale economie					
5.1.1 Regionaal economisch beleid	443.429	506.456	506.456	524.272	-17.816
5.1.2 Digitale economie	124.464	137.658	137.658	109.814	27.844
5.1.3 Circulaire economie	198.087	183.264	183.264	170.436	12.827
5.1.4 Ruimtelijke economie	244.870	181.809	255.809	225.215	30.594
5.2 Cultuur					
5.2.1 Cultuur	91.188	108.216	108.216	112.055	-3.839
5.2.2 Erfgoed	63.832	75.751	75.751	78.439	-2.688
5.2.3 Bibliotheekstelsel en innovatie	27.356	32.465	32.465	33.617	-1.152
Totaal 5. Regionale economie en Cultuur	1.193.225	1.225.618	1.299.618	1.253.848	45.770

6. Financiën en Openbaar bestuur

6.1. Financiën en Openbaar bestuur

6.1.1. Financiële en bestuurlijke verhoudingen

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Afspraken over een stabiel, robuust eigen belastinggebied m.i.v. 2030 (bij vervallen van Betalen naar Gebruik).		
2. Gezamenlijke uitwerking met het rijk van een nieuwe financieringssysteem (voor decentrale overheden) die na 2025 operationeel dient te worden.		
3. Een voor de uitvoering van de transities geëigend uitkeringsstelsel, met minimale uitvoeringslasten en maximale beleidsvrijheid, en geen verplichte cofinanciering, alsook voldoende financiële middelen voor de grote opgaven en transities, in kaart gebracht door artikel 2- wet Financiële verhoudingenonderzoeken.		
4. Actualisatie verdeelmodel Provinciefonds.		
5. Overige onderwerpen zoals: a. Implementeren aanbevelingen beleidsdoorlichting BTW-compensatiefonds (2021) gericht op verbeterde werking van het fonds voor de provincies; monitoren en daarbij beperken fiscale risico's verzelfstandiging Prorail; b. Instellen van een leerstoel financiële verhoudingen (€ 25.000 per jaar) samen met rijk en decentrale overheden; Herijken van de EMU-saldonorm voor de komende jaren; en interbestuurlijke samenwerkingsinitiatieven.		
6. Wettelijke taken uitvoeren bij consultaties en wetgeving die zich in 2024 aandienen, en proactief signaleren en, desgewenst, lobbyen bij de Staten-Generaal.		

Toelichting

Ad 2.

- De BBP-systematiek is ingevoerd bij voorjaarsnota 2024 per 1-1-2024; er is nog verschil van mening tussen rijk en koepels over de gehanteerde techniek voor bepaling van de accressen. Afspraken in voorjaarsnota 2024 zijn gerespecteerd in het regeerakkoord Schoof.
- De opschalingskorting verdwijnt met ingang van 2024.
- De onderzoeken voor Natuur, OV, Infra en REC om na te gaan of ontwikkeling van BBP voldoende meebeweegt met de kosten van deze thema's zijn opgestart.
- Geen uitbreiding belastinggebied, waardoor een nieuwe financieringssysteem niet van de grond komt.

Ad 3.

- De wetswijziging aanpassing Uitkeringsstelsel is een jaar uitgesteld, invoering nu voorzien per 1-1-2026.

- Maatregel van het kabinet Schoof over de SPUK's (werd bekend in oktober) is een belangrijke oorzaak voor vertraging van de invoering van de wet: zoveel mogelijk omzetten naar het Provinciefonds tegen 10% korting. Het doel, grotere beleidsvrijheid en lagere uitvoeringslasten lijken echter niet te worden gerealiseerd.

Ad 4.

De ROB adviseert dat de fondsbeheerders het voortouw nemen bij de invoering van het verdeelmodel, die nu is voorzien per 1-1-2026 (september 2024). Hierdoor is invoering van het nieuwe verdeelmodel per 1-1-2025, zoals gewenst door de provincies, niet meer haalbaar.

6.1.2. Compensatie Zeeland

Vanwege een weeffout in het verdeelmodel provinciefonds ontving de provincie Zeeland van de overige 11 provincies € 6,7 miljoen ter aanvullende compensatie op de uitkering uit het Provinciefonds. De weeffout in het verdeelmodel provinciefonds heeft betrekking op het peiljaar (2008) dat gehanteerd is voor de bepaling van het veronderstelde rendement op dividend. Dividendinkomsten zijn onderdeel van de Overige Eigen Middelen die ingehouden worden op de provinciefondsuitkering.

In het IPO-bestuur van 12 mei 2022 is op advies van de BAC Financiën besloten om de gezamenlijke afspraak over de compensatie voor Zeeland als gevolg van de technische weeffout in het huidige model te continueren totdat een nieuw verdeelmodel Provinciefonds in werking is getreden.

In de BAC FOB en vervolgens het IPO-bestuur van juli 2024 is voorts besproken:

“De voorzitter van de BAC Financiën & Openbaar Bestuur (FOB) meldt dat – binnen de context van het realiseren van een nieuw verdeelmodel Provinciefonds – Zeeland in de BAC FOB heeft aangegeven bereid te zijn af te zien van de compensatie per 01-01-2025. In de BAC FOB is daarbij wel benadrukt dat het noodzakelijk is eenieder zich tot dat moment aan de hierover bestuurlijk gemaakte afspraken houdt. Het bestuur neemt kennis van deze mededeling.”

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Uitvoering geven aan de afspraak over de compensatie voor Zeeland.		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel is de uitputting weergegeven van de programmabudgetten binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
6.1 Financien en Openbaar bestuur					
6.1.1 Financiële en bestuurlijke verhoudingen	1.934.597	1.391.049	1.197.049	1.220.356	-23.307
6.1.2 Compensatie Zeeland	6.700.000	6.700.000	6.700.000	6.700.000	0
Totaal 6. Financien en Openbaar Bestuur	8.634.597	8.091.049	7.897.049	7.920.356	-23.307

7. Digitalisering

7.1. Digitalisering

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. <i>Belangenbehartiging digitalisering</i> : activiteiten die passen bij het kernprofiel van het IPO (lobby en belangenbehartiging) en daarom een structurele plek krijgen in een nieuw programma “Digitalisering”. In dit kader wordt nadrukkelijk aansluiting gezocht bij de Interbestuurlijke Datastrategie, de Nederlandse Digitaliseringsstrategie, de Nederlandse Cyber Security Strategie, de Werkagenda Waardengedreven Digitaliseren van de Staatssecretaris voor Digitalisering en Koninkrijksrelaties, en de Agenda Digitale Samenleving van het Rijk.		
2. <i>Doorlopende meerjarige verplichtingen</i> : een aantal van de activiteiten in het voormalige programma IDA blijven vanwege meerjarige verplichtingen doorlopen in de komende coalitieperiode.		
3. <i>Activiteiten passend in profiel BIJ12</i> : een deel van de activiteiten betreft de ontwikkeling van data- en informatieproducten voor de transitie in de fysieke leefomgeving en integrale gebiedsplannen. Deze taken passen in het profiel van BIJ12 en kunnen indien uw bestuur daartoe besluit op termijn worden ondergebracht bij BIJ12.		

7.1.1. Belangenbehartiging digitalisering

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. <i>Signalering</i> van (consequenties van) Europese en Nederlandse digitaliseringswetgeving. De belangenbehartiger digitalisering werkt hierbij nauw samen met de werkgroep Digitalisering van het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel, inclusief strategische advisering aan provincies ten behoeve van de implementatie van digitaliseringswetgeving.		
2. <i>Standpuntbepaling en lobby op gebied van digitalisering</i> : ontwikkeling van een proactieve lobbyagenda op het gebied van digitalisering, voorbereiding van inbreng bij de Tweede Kamer (in het bijzonder de Vaste Kamercommissie Digitale Zaken) en het Europees Parlement/de Europese Commissie. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de koepels van de waterschappen en gemeenten.		
3. <i>Netwerken</i> via deelname aan relevante congressen en evenementen, en lidmaatschap van o.a. de Nederlandse AI-coalitie en iBestuur.		

7.1.2. Doorlopende meerjarige verplichtingen

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. <i>Algoritmeregister</i> Aansluiting van de provincies en de vereniging IPO op het nationaal algoritmeregister (uitvoering in 2023-2024).		
2. <i>Interbestuurlijke Datastrategie (IBDS) en Beleidsvisie Zicht op Nederland (ZoN)</i> Strategische advisering en belangenbehartiging bij uitvoering van de doelen in de IBDS (looptijd tot 2030) en de Beleidsvisie ZoN voor de doorontwikkeling van het stelsel van geo-basisregistraties (looptijd tot 2026) van het ministerie van BZK.		
3. <i>Single Digital Gateway (SDG) verordening</i> Strategische advisering aan/ coördinatie van inspanningen van provincies om te voldoen aan de Europese Single Digital Gateway (SDG) verordening. Voor 2024 betreft dit de realisatie van digitale aanvraagprocedures voor provinciale producten en diensten in scope van de SDG (Annex II) en het inregelen van gebruikersondersteuning (Annex III).		
4. <i>Wet open overheid (Woo)</i> Strategische advisering aan/coördinatie van inspanningen van provincies om te voldoen aan de Wet open overheid (Woo) in het kader van het interbestuurlijke programma Wet open overheid (looptijd tot 2027), inclusief aansluiting op de zogenaamde "Woo-index" voor actieve openbaarmaking van documenten in informatiecategorieën waarvoor dit op grond van de wet verplicht is.		
5. <i>Interprovinciaal CSIRT</i> Aansluiting van provincies en de vereniging IPO op het Landelijk Dekkend Stelsel voor cyber security in de vorm van een interprovinciaal Cyber Security Incident Response Team (IP-CSIRT). Dit gebeurt in het kader van de Europese Network and Information Security Directive (NIS2) en de Nederlandse Cyber Security Strategie (NLCS). De instelling van een dergelijk IP-CSIRT vergt vanwege de incidentele en structurele lasten die dit met zich meebrengt een separaat besluit van het IPO-bestuur. De business case op grond waarvan dit besluit kan worden genomen wordt in het vierde kwartaal van 2023 aan uw bestuur aangeboden.		
6. <i>Wet digitale overheid (Wdo)</i> Strategische advisering en coördinatie implementatie provincies voor de Wdo, die per 1 juli 2023 is ingegaan. De Wdo wordt de komende jaren in tranches ingevoerd. In 2024 zijn activiteiten voorzien op het gebied van definitie van betrouwbaarheidsniveaus, mogelijk maken van nieuwe inlogmethodes voor provinciale digitale dienstverlening en implementatie van beveiligingsstandaarden in het licht van deze wet.		

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
7. <i>Herziening Wet hergebruik overheidsinformatie (Who)</i> Betreft de implementatie van de Europese Open Datarichtlijn in Nederlandse wetgeving. In Nederland gebeurt dit in de vorm van een aanpassing van de bestaande Who. Deze herziening wordt in de loop van 2023 verwacht en naar verwachting gaat de wet in 2024 in.		
8. <i>Dutch Societal Innovation Hub (DSIH):</i> In januari 2022 besloot het IPO-bestuur tot deelname aan dit meerjarige project van IPO, VNG en vijf Nederlandse innovatie-ecosystemen. De DSIH stimuleert samenwerking bij de inzet van data en digitale technologie op de Europese missies klimaatneutrale steden en regio's, klimaatadaptatie, gezonde bodem en biodiversiteit. In 2024 wordt een community of best practices ontwikkeld die zich richt op innovatief aanbesteden, missiegedreven programmeren, cross-sectoraal samenwerken, toegang tot Europese financiering en digitaal twinning. Vanuit de innovatie-structuur van de DSIH worden trainingen en kennissessies (o.a. voor statenleden), innovatiemethodieken en experimenteervormen (bijvoorbeeld hackatons) aangeboden. Met deze activiteiten ondersteunt de DSIH maatschappelijke opgaven van provincies, zoals de woningbouwopgave en circulaire economie. Het project kent een initiële looptijd tot en met 2025 en kan daarna tweemaal met twee jaar worden verlengd.		
9. <i>Interprovinciale Ethische Commissie</i> Onafhankelijke commissie die in januari 2022 is ingesteld bij het werkbezoek van de Staatssecretaris voor Digitalisering en Koninkrijksrelaties aan de gezamenlijke provincies. In het bestuursprogramma dat later dit jaar aan uw bestuur wordt voorgelegd wordt het inhoudelijke werkprogramma van de Interprovinciale Ethische Commissie voor 2024 geconcretiseerd.		

Toelichting

Ad 5 Interprovinciaal CSIRT: het CSIRT van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) van het ministerie van JenV is aangewezen als sectoraal CSIRT voor de provinciale bestuurslaag. In de praktijk kan het NCSC echter niet de voor provincies benodigde diensten leveren. Daarom wordt momenteel een alternatief onderzocht (gezamenlijk aanbesteden van een interprovinciaal Security Operations Centre/SOC). Dit leidt echter wel tot vertraging.

7.1.3. Activiteiten passend in profiel BIJ12

Geplande output 2024		
1. De informatiepositie van provincies ontwikkelt zich, zodat zij hun ruimtelijke voorstellen in het kader van het NOVEX-programma blijvend optimaal kunnen vormgeven, en integrale beleidsontwikkeling voor de opgaven in de fysieke leefomgeving kunnen baseren op feitelijke gegevens en informatie. Daarbij is geborgd dat de ruimtelijke voorstellen van afzonderlijke provincies vergelijkbaar zijn en gezamenlijk optellen tot een landelijk beeld, en wordt interbestuurlijk samengewerkt met Rijk en medeoverheden.		

Geplande output 2024			
2. Provincies maken optimaal gebruik van de sterke kwalitatieve en financiële business case voor gezamenlijke aanbesteding van ICT (raam)contracten, en beschikken over een sterke inkoop- en contractmanagementfunctie voor dit doel bij BIJ12.			
3. Provincies beschikken over een gedeeld platform voor de ontwikkeling van competenties op het gebied van digitaal leiderschap en digitale vaardigheden van medewerkers.			

Toelichting

Ad 1 Informatiepositie: de hiervoor ontwikkelde “Datagedreven aanpak voor integrale gebiedsplannen” bleek bij een rondgang langs de Ambtelijke Adviescommissies binnen IPO onvoldoende aan te sluiten op de daadwerkelijke informatiebehoefte vanuit de maatschappelijke opgaven van de gezamenlijke provincies (afzonderlijk en in onderlinge samenhang). Opdracht is daarom in de loop van 2024 opnieuw in de markt gezet. Inmiddels is er een succesvolle doorstart geweest.

Ad 3 Ontwikkeling competenties: Er is een werkgroep digitaal slagvaardige medewerker actief, met deelname vanuit meerdere provincies. Duidelijk opdrachtgeverschap vanuit de HR-kolom ontbreekt echter. Dit verdient aandacht bij de herziening van het werkplan Digitalisering begin 2025. Het genoemde “platform” suggereert een digitale voorziening. Het ligt momenteel niet in de lijn der verwachting dat provincies hiervoor zelf iets gaan inrichten. Eerder zal worden aangesloten bij voorzieningen op rijksniveau. Hierover wordt met het Rijk gesproken in het licht van de Nederlandse Digitaliseringsstrategie (prioriteit Digitaal Vakmanschap).

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
7.1 Digitalisering					
7.1.1 Belangenbehartiging digitalisering	911.894	870.074	935.074	869.402	65.672
7.1.2 Doorlopende meerjarige verplichtingen	907.412	1.293.059	1.209.059	1.205.075	3.984
7.1.3 Activiteiten passend in profiel BIJ12	1.054.250	1.303.001	1.139.001	871.027	267.974
	2.873.556	3.466.135	3.283.135	2.945.505	337.630

8. Werkgeverszaken

8.1. Werkgeverszaken

8.1.1. CAO

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Afsluiten nieuwe cao, implementeren, monitoren, evalueren en doorontwikkelen cao-afspraken.		
2. Ondersteunen Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie voor nieuwe cao.		

Toelichting

Ad 1 en 2: Door vertrek van de programmamanager kort na de komst van twee nieuwe medewerkers ontbrak het eind 2024 binnen IPO Werkgeverszaken aan historisch kennis. Er is in de tussentijd en met het oog op het aankomend cao-proces een ervaren interim-programmamanager aangetrokken en er is vanuit de provincies versterking gezocht en gevonden van collega's met eerdere cao-ervaring. Ook binnen de BOD is nauw betrokkenheid o.a. met het oog op eerdere ervaringen bij de totstandkoming van de provinciale cao. Ondertussen wordt ook geworven voor een structurele vervanger van de programmamanager en brengen we in beeld wat nodig is voor een toekomstgerichte invulling van werkgeverszaken bij het IPO.

8.1.2. Goed provinciaal en publiek werkgeverschap

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Lobbyen/belangen behartigen namens de samenwerkende provincies voor goed publiek werkgeverschap via Zelfstandige Publieke Werkgevers (ZPW).		
2. Afstemmen met medeoverheden ter voorbereiding cao- en pensioenonderhandelingen en consultatie wetgeving.		
3. Consultatie wetgeving (wettelijke taak).		
4. Afstemmen met AAC Werkgeverszaken m.b.t. ontwikkeling provinciale organisaties en goed werkgeverschap.		
5. Borgen werking van en bemensing gezamenlijke inter- respectievelijk bovensectorale geschillenbeslechting.		

Toelichting

Ad 1 en 2: Door het vertrek van de programmamanager, de komst van nieuwe medewerkers die nog moeten worden ingewerkt en de benodigde aandacht voor de aankomende cao-onderhandelingen moeten er meer dan anders werkzaamheden worden geprioriteerd. Gekeken wordt of er vanuit de AAC versterking kan komen voor de belangenbehartiging via ZPW en afstemming met medeoverheden.

8.1.3. Rechtspositie en integriteit politiek ambtsdragers

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Belangen behartigen voor rechtspositie politiek ambtsdragers (provinciale sector).		
2. Bijdragen leveren aan consultatie wetgeving en beleid politiek ambtsdragers (met name voor pensioen).		
3. Voorbereiden aanbestedingen en contractbeheer (o.a. uitvoering APPA).		

Toelichting

Ad 1, 2, 3: Door vertrek van de programmamanager, de komst van twee nieuwe medewerkers die nog moeten worden ingewerkt en de benodigde aandacht voor de aankomende cao-onderhandelingen moeten er meer dan anders werkzaamheden worden geprioriteerd. Als het gaat om de rechtspositie en integriteit van politieke ambtsdragers is tijdelijk meer dan anders meegelift op de VNG.

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
8.1 Werkgeverszaken					
8.1.1 CAO	427.950	447.492	447.492	304.689	142.804
8.1.2 Goed prov./publiek werkgeverschap	279.492	259.954	259.954	235.813	24.142
8.1.3 Rechtspos./int. pol. ambtsdragers	72.950	64.929	64.929	67.233	-2.304
Totaal 8. Werkgeverszaken	780.393	772.376	772.376	607.734	164.642

9. Bestuurs- en Verenigingszaken

9.1. Bestuurszaken

9.1.1. Strategische kennisfunctie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Het versterken van de interprovinciale kennis- en leerfunctie: Versterken van de uitwisseling van 'best practices' tussen de provincies, en ook tussen de provincies en andere relevante partners, en versterken van het onderlinge en gezamenlijke leerproces rondom bijvoorbeeld de gebiedsgerichte uitwerking van de grote transitie. Vanuit het IPO nemen we als provincies ook deel aan het Schilthuisfonds (€ 15.000 per jaar) en aan de Leerstoel 'Financiële verhoudingen' i.o. (€ 25.000 per jaar) aan de Universiteit van Leiden. De strategische kennisfunctie is onderdeel van het bestuursbesluit Naar meer Slagvaardigheid en maakt integraal onderdeel uit van alle programma's.		

9.1.2. Europa

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Met het HNP belangen behartigen op dossiers agrofood, klimaat en energie, regionale economie/digitalisering, gezonde en duurzame leefomgeving, circulaire economie, mobiliteit én leveren bij EU-instellingen input gericht op de provinciale agenda, een gebiedsgerichte aanpak en voldoende EU-budget.		
2. Met het HNP zorgdragen voor afstemming en inbreng voor de BNC-fiches (Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) met provincies. Samen met de VNG en UvW de positie van decentrale overheden verstevigen in de fase van Nederlandse standpuntbepaling en de interbestuurlijke samenwerking op Europese dossiers met het Rijk optimaliseren onder meer door gezamenlijke inbreng te leveren voor de nieuwe Europese Commissiefase 2024-2029.		
3. Het Kenniscentrum Europa Decentraal (KED) en het HNP publiceren de wekelijkse Europese Ster en het KED beheert de online EU-fondsenwijzer 2021-2027 (initiatief HNP/IPO) en verleent juridisch advies inzake staatssteunvraagstukken en de provinciale impact van Europese wetgeving waaronder de Green Deal voorstellen.		

9.2. Verenigingszaken

9.2.1. Vitale Vereniging

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
1. Evenementen (waaronder jaarcongres, AV-bijeenkomsten, technische briefings).		
2. Netwerk-functie (relatie met Staten, themabijeenkomsten, gezamenlijke bijeenkomsten met rijk en decentrale overheden).		
3. Aandacht voor de verdere uitwerking van het rapport 'Naar meer slagvaardigheid' ten aanzien van de betrokkenheid van de Statenleden in het algemeen en de AV in het bijzonder (verbeterde informatievoorziening bijvoorbeeld door nieuwsbrieven en podcast, fysieke bijeenkomsten met de Griffies).		

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
9.1 Bestuurszaken					
9.1.1 Strategische kennisfunctie	0	123.216	223.216	112.055	111.161
9.1.2 Europa	871.098	961.779	981.779	1.002.830	-21.051
9.2. Verenigingszaken					
9.2.1 Vitale vereniging	307.178	472.122	497.122	524.663	-27.541
Totaal 9. Bestuurs- en Verenigingszaken	1.178.275	1.557.118	1.702.118	1.639.548	62.569

10. Overig

10.1. Overig

10.1.1. Werkbudget en stelposten

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
Het werkbudget is voor "out of pocket" uitgaven die wel te verwachten zijn op beleidsopgaven, maar die op voorhand niet specifiek waren beklemd.	n.v.t.	

10.1.2. Loon- en Prijscompensatie

Geplande output 2024	Inhoud	Geld
De personeelslasten zijn in 2024 verhoogd met 5,2% en de materiële budgetten met 3,9%. In de meerjarenraming houden we rekening met een stelpost.	n.v.t.	

Financiën hele programma

In de onderstaande tabel zijn de bedragen weergegeven van de beleidsopgaven binnen dit programma.

Programma / Programmaonderdeel	Rekening 2023	Primitieve begroting 2024	Begroting 2024 na wijziging	Rekening 2024	Verschil
10.1 Overig					
10.1.1 Werkbudget en stelposten	109.903	74.002	236.002	77.548	158.454
10.1.2 Loon- en Prijscompensatie	0	0	0	0	0
Totaal 10. Overig	109.903	74.002	236.002	77.548	158.454

Bijlage 1. Bijdrage per provincie

In de tabel hieronder is de bijdrage per provincie op rekeningbasis weergegeven.

[volgt als accountant klaar is met de controle]

Bijlage 2. Afkortingenlijst

Afkorting	Volledige omschrijving
AAC	ambtelijke adviescommissie
AADV	Altijd Actuele Digitale Vergunning
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
ACS	ambtelijke commissie stikstof
AI	artificial intelligence
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
APK	Algemene Periodieke Keuring
Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
AV	Algemene Vergadering
AZ	ministerie van Algemene Zaken
BAC	bestuurlijke adviescommissie
BAR	Brexit Adjustment Reserve
BCS	Bestuurlijke Commissie Stikstof
BDU	brede doeluitkering
BIS	culturele basisinfrastructuur (vierjarig subsidieverlening aan culturele instellingen)
BLOW	bestuursovereenkomst landelijke ontwikkeling windenergie
BNC	beoordeling nieuwe commissievoorstellen
BNG	betalen naar gebruik
BOb	Bestuurlijk Omgevingsberaad
BOD	Bestuurlijke Onderhandelingsdelegatie
BOFv	Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen
BRB	Beraad Ruimtelijk Beleid
BRO	Basis Registratie Ondergrond
Brzo	Besluit risico's zware ongevallen
BUZA	ministerie van Buitenlandse Zaken
BZK	ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
BZPW	bestuurlijk Stichting Zelfstandige Publieke Werkgevers
CdK	Commissaris van de Koning
CE	circulaire economie
CES	cluster energiestrategie
CO2	koolstofdioxide
COELO	onafhankelijk onderzoeksinstituut verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen
CvdR	Comité van de Regio's
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
EFRO	Europees Fonds voor Regionale economie
ERIAFF	European Regions for Innovation in Agriculture, Food and Forestry
ESF	Europees Sociaal Fonds
ESIF	Europese structuur- en investeringsfondsen

EU	Europese Unie
EZK	ministerie van Economische Zaken en Klimaat
FTK	financieel toetsingskader
GIR	Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte
GLB-NSP	gemeenschappelijk landbouwbeleid-nationaal strategisch plan
GWV	grond-, weg- en waterbouw
HNP	Huis Nederlandse Provincies (in Brussel)
HRE	herstel regionale economie
I&W	ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBP	interbestuurlijk programma
IDA	Interprovinciale Digitale Agenda
IFV	Interbestuurlijke en financiële verhoudingen
IHW	Informatiehuis Water
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport
IMPEL	European Union Network for the Implementation and Enforcement of Environmental Law
IPO	Interprovinciaal Overleg
IPS	interprovinciaal programma stikstof
IPSN	interprovinciaal programma stikstof en natuur
JTF	Just Transition Fund
KIA	kennis- en innovatieagenda
KED	Kenniscentrum Europa Decentraal
KIC	kennis- en innovatieconvenant
KOB	kwaliteit openbaar bestuur
KpVV	Kennisplatform Verkeer en Vervoer
KRW	Kaderrichtlijn Water
LCW	Landelijke Coördinatiecommissie Waterverdeling
LEV	licht voertuigen
LGR	Landelijke Grondwater Register
LHS	landelijke handhavingsstrategie
LVN	ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
LV	landelijke voorziening
LVM	Landelijk Verkeersmanagement Beraad
MAP's	EU-milieuactieprogramma's
MIRT	Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
MJA/MEE	meerjarenafpraak energie-efficiëntie
MKB	midden- en kleinbedrijf
MRB	motorrijtuigenbelasting
MTH	milieu, toezicht en handhaving
N2000	Natura2000
NAL	Nationale Agenda Laadinfrastructuur
NAP	Actieprogramma Nitraatrichtlijn
NAS	nationale klimaatadaptatiestrategie

NBTC	Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen
NGO	niet-gouvernementele organisatie
NGR	Nationaal Geo Register
NHI	Nederlands Hydrologisch Instrumentarium
NMP	Nationaal Milieuprogramma
NOVB	Nationaal Openbaarvervoerberaad
NOVI	Nationale Omgevingsvisie
NPLG	Nationale Programma Landelijke Gebied
NP-RES	Nationaal Programma Regionale Energiestrategie
NSP	nationaal strategisch plan
NTF	Nationaal Toekomstbeeld Fiets
O&F	organisatie & formatie
OCW	ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
OEM	overige eigen middelen
OGB	opdrachtgeversberaad
Olo	Omgevingsloket Online
OM	Openbaar Ministerie
OV	openbaar vervoer
PBL	Planbureau voor de Leefomgeving
PFAS	poly- en perfluoralkylstoffen
PHEV	plug in hybride elektrische voertuigen
PIDI/MIEK	Nationaal Programma Infrastructuur Duurzame Industrie / Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat
RAL	Regionale Agenda Laadinfrastructuur
REIS	regionale energie-infrastructuur
RES'en	regionale energiestrategieën
REV	Register Externe Veiligheid
RFF	Recovery and Resilience Facility
RISM	Road infrastructure safety management
RMP	regionaal mobiliteitsprogramma
ROM's	regionale ontwikkelingsmaatschappijen
ROWW	ruimtelijke ontwikkeling, water en wonen
RVO	Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
SDG's	Sustainable Development Goals
SDN	Safety Delta Nederland
Shine	sustainable houses in inclusive neighbourhoods
SLA	schoneluchtakkoord
SPN	Stichting Samenwerkende Provinciale Ondersteuningsinstellingen Nederland
SPUK	specifieke uitkering
SPV	Strategisch Plan Verkeersveiligheid
STOWA	Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer
SUM	stand van zaken uitvoering Klimaatakkoord Mobiliteit
SZW	ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TBOV	toekomstbeeld openbaar vervoer
TdF	Tour de Force
Twa	terrawattuur
UP CE	landelijk Uitvoeringsprogramma Circulaire Economie
UvW	Unie van Waterschappen
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VOB	Vereniging Openbare Bibliotheken
VP	vitaal platteland
VSO	Verbond voor Sectorwerkgevers Overheid
VTH	vergunningverlening, toezicht en handhaving
WKO	warmte- en koudeopslag
WKP	waterkwaliteitsportaal
Woo	Wet open overheid
WSOB	Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen
ZBO	zelfstandig bestuursorgaan
ZPW	zelfstandige publieke werkgevers
ZZS	zeer zorgwekkende stoffen